

MEMORANDUM

Van: chef DII Datum: 10 mei 1967
 Aan: *Jan M.* M via De *en* nr. 435 cc. plv. DES
 Onderwerp: Britse toetreding

Morgen ochtend zal de Britse Ambassadeur bij de Europese Gemeenschappen officieel de aanvraag tot toetreding bij de Voorzitter van de Raad indienen. Voor het geval dat hierover te Brussel gesprekken worden gevoerd moge ik hieronder enkele overwegingen laten volgen t.a.v. de nu verder te volgen procedure.

1e. Art. 237 van het EEG-Verdrag op grond waarvan toetreding wordt gevraagd luidt als volgt:

"Elke Europese Staat kan verzoeken lid te worden van de Gemeenschap. Hij richt zijn verzoek tot de Raad, die, na advies van de Commissie te hebben ingewonnen, met eenparigheid van stemmen beslist.

De voorwaarden voor de toelating en de daaruit voortvloeiende aanpassingen van het Verdrag vormen het onderwerp van een akkoord tussen de Lid-Staten en de Staat die het verzoek indient. Dit akkoord moet door alle contracterende Staten worden bekrachtigd, overeenkomstig hun onderscheidene grondwettelijke bepalingen."

Er zijn derhalve twee stadia te onderscheiden:

- a) De Raad beslist over het verzoek tot toetreding na advies van de Commissie te hebben ingewonnen.
- b) De EEG-Lid-Staten onderhandelen met Engeland over de voorwaarden van toelating en de noodzakelijke wijzigingen van het Verdrag.

Deze twee stadia zijn in 1961 niet duidelijk na elkaar gevolgd. Zonder dat de Raad zich vóór of tegen toetreding uitsprak (en zonder dat de Commissie hierover een advies uitbracht) zijn de Lid-Staten met Engeland gaan onderhandelen. Dit werd in de hand gewerkt door de wijze waarop de Britse aanvraag was gepresenteerd, aangezien van Britse zijde toen onderhandelingen werden gevraagd teneinde na te gaan of bevredigende regelingen met de EEG konden worden getroffen.

Voor zover bekend zal de Britse aanvraag morgen veel duidelijker zijn. Verwacht mag worden dat zonder meer toetreding zal worden gevraagd, wellicht onder het voorbehoud dat bevredigende regelingen kunnen worden getroffen of zelfs alleen maar gepaard met het verzoek om onderhandelingen over de voorwaarden te openen (dus conform het tweede lid van art. 237).

Het zou politiek uiteraard van het grootste belang zijn indien de Raad, na advies van de Commissie te hebben ingewonnen, op het Britse verzoek zonder meer bevestigend zou antwoorden, waarna de onderhandelingen tussen de Lid-Staten zouden worden geopend. Wij mogen echter veilig aannemen dat met name Frankrijk dit zal weigeren en zal trachten opnieuw de aanvraag in lange onderhandelingen te

MEMORANDUM

Van:

Datum:

Aan:

Onderwerp:

-2-

doen verzanden. Frankrijk (en wellicht ook andere landen) zullen zeggen: "Hoe kunnen wij over deze aanvraag beslissen indien wij niet weten welke voorwaarden Engeland wenst te stellen en of het mogelijk zal zijn voor de talloze problemen die zullen rijzen een oplossing te vinden?"

Indien evengenoemde procedure niet haalbaar is zou echter op andere wijze getracht kunnen worden een positieve uitspraak uit te lokken. Voorgesteld zou kunnen worden dat de Raad instemt met de Britse toetreding, onder voorbehoud dat bevredigende regelingen met Engeland kunnen worden getroffen. Een dergelijk voorstel zou veel moeilijker zijn te weigeren en er zou toch een positieve uitspraak worden gedaan.

Hierbij doet zich nog de vraag voor of en zo ja op welk moment aan het Verenigd Koninkrijk de gelegenheid zal worden gegeven om zijn aanvraag nader toe te lichten, waarbij dan uiteraard de verschillende Engelse wensen ten aanzien van nadere regelingen naar voren zullen worden gebracht. Aangenomen mag worden dat de Raad in ieder geval geen positieve uitspraak zal wensen te doen voordat een "hearing" heeft plaats gehad. Het is dan ook het beste deze zo spoedig mogelijk te houden, waarbij voorkomen dient te worden dat hierbij geleidelijk aan in onderhandelingen wordt overgegaan. De Raad moet beslissen en de Raad zal dan ook Engeland moeten horen, tenzij de Raad er de voorkeur aan geeft aan de Commissie op te dragen een exploratoir gesprek met het Verenigd Koninkrijk te voeren.

- 2e Met het bovenstaande hangt de vraag samen wie de gesprekken op ambtelijk niveau dient te voeren. Zolang de Raad geen beslissing over de toetreding heeft genomen zal het ambtelijk gesprek moeten plaatsvinden in het Comité van Permanente Vertegenwoordigers, dat normaliter de raadswerkzaamheden voorbereidt. De Permanente Vertegenwoordigingen zouden daartoe eventueel kunnen worden versterkt met ambtenaren uit de hoofdsteden. Welke ambtenaren de onderhandelingen dienen te voeren, die op het raadsbesluit zullen volgen, zal later moeten worden beslist. De Regeringen zouden eventueel ook hiervoor de Permanente Vertegenwoordigers kunnen aanwijzen maar deze zouden dan niet als Comité maar als individuele vertegenwoordigers hunner Regeringen optreden.